

Една от малкото задължителни за прочит книги. Изпитвам
страхочитание към Дан Симънс.
– Стивън Кинг

Изключително зловеща и плашеща история, която не ти дава
мира до последната страница.
– „Далас Таймс Хералд“

Впечатляваща книга... комбинация от изящна проза
и съспенс, заради която Дан Симънс заслужава място
до автори като Кинг и Кунц.
– „Денвър Пост“

Можем само да гадаем какво ще прави Симънс сега,
когато вече ни показва, че е способен да пише като
най-добрите автори на хорър и научна фантастика.
– „Филадельфия Инкуайърър“

Книгата „Лятото на страха“ се нарежда до най-добрите творби
на Кинг и Строб в съвременния хорър жанр... Това е един
въздействащ роман, който не разчита само на кръв, за да ни
уплаши, и същевременно е добре написан, без банални
стилистични трикове... Дан Симънс е писател, който не само
дава големи обещания, но и ги спазва.
– „Сиатъл Пост Интелидженсър“

Ако харесвате „То“ и „Тялото“ на Стивън Кинг,
ще бъдете очаровани и от „Лятото на страха“.
– „Роки Маунтин Нюз“

Смразяващи кръвта сценарии... истинската сила на Симънс се
крие в невероятната му способност да предаде онези първични
страхове, които всяко дете познава, а всеки родител отрича –
чудовището под леглото, мракът в килера, нечовешкото лице на
прозореча... Ако се плашите лесно, не си купувайте тази книга.
– „Лос Анджелис Дейли Нюз“

Една от най-добрите книги в жанра.

– „Къркъс Ривюс“

Исклучително зловеща хорър история за група момчета, преследвани от древно зло.

– „Пъблишърс Уийкли“

Симънс е носител на няколко награди за научна фантастика и хорър и се нарежда до най-добрите, които жанрът може да предложи... Децата в романа са като истински и въздействат със своята смелост.

– „Лайбърри Джърнъл“

Дан Симънс е изключително талантив писател, който заема една тема от Стивън Кинг и я доразвива... като през цялото време ни държи в напрежение.

– „Локус“.

Един от най-добрите свръхестествени романи... „Лятото на страха“ отбелязва раждането на един велик хорър писател.

– „Флинт Джърнъл“

Много неща могат да ни изплашат в *нощта*... Това е една от онези истории, които карат читателя да заключи вратата си и да наднича под леглото, когато и героите в книгата го правят.

– „Окала Стар-Банър“

За онези от нас, за които добрата литература е всичко, името Дан Симънс има голяма тежест.

– Харлан Елисън

Симънс не е просто добър, той е невероятен.

– „Айзък Азимовс Сайънс Фикшън Мегазин“

Завладяващ писател.

– Ф. Пол Уилсън, автор на „Пазителят на мечя“ и поредицата „Майстор Джак“

Дан Симънс

ЛЯТОТО НА СТРАХА

София, 2018

Преводът е направен по изданието:

DAN SIMMONS

SUMMER OF NIGHT

Thomas Dunne Books, an imprint of St. Martin's Press, 2011

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

Copyright © 1991, 2011 by Dan Simmons

All right reserved.

© Коста Сивов, превод, 2018

© Издателство „Изток-Запад“, 2018

ISBN 978-619-01-0231-1

ДАН СИМЪНС

ЛЯТОТО НА СТРАХА

Превод
Коста Сивов
Редактор
Иван Атанасов

ДРУГИ КНИГИ НА ДАН СИМЪНС

УЖАС
ЛЕШОЯДИ
ПЕСЕНТА НА КАЛИ

ИЛИОН
ОЛИМП

ХИПЕРИОН
ПАДАНЕТО НА ХИПЕРИОН
ЕНДИМИОН
ТРИУМФЪТ НА ЕНДИМИОН

КУХИЯТ ЧОВЕК
КУФАРЪТ

Въведение¹

Откакто романът „Лятото на страха“ излезе през 1991 година, получавам повече писма, имейли и коментари за него, отколкото за която и да било друга моя книга (с изключение може би на „Хиперион“). Най-удивителното е, че те идват от цял свят и са предимно от хора на моята възраст, които помнят какво е било детството през лятото на 1960 – годината, в която се развива действието в романа. Тези хора споделят развълнувано с мен, че са били волни като хлапетата в книгата, а после изразяват разочарование то си, че техните деца и внуци не разполагат с подобна свобода. Аз пък не спирам да се чудя как е възможно някой, израснал във Франция, Русия, Япония или Израел – все места, от които получавам писма, – да е имал детство като това на моите герои, живеещи в провинциална Америка през 1960 година.

„Лятото на страха“ прилича на хорър роман, но всъщност е история, която възхвалява тайните и загадките на детството. Както и приказка за един детски свят, който сме изгубили или сме на път да изгубим. Вероятно затова се приема радушно от толкова много хора.

Но какви са другите общи неща, които карат хора от цял свят да се разпознават в Майк, Дейл, Лорънс (Не-ме-наричайте-Лари), Кевин, Харлън, Корди и останалите деца от „Лятото на страха“?

---

¹ Препоръчително е да се чете след романа, понеже разкрива важни моменти от сюжета на книгата. (Всички бележки под линия са на преводача.)

Дан
Симънс

Смятам, че отговорът на загадката се крие в свободата, с която разполагат децата през 1960 година – свободата да живеят в измислени от тях светове... да бъдат деца в една активна материална вселена, която се различава от тази на родителите им и на другите възрастни, но все пак се намира в реалния свят – в прекрасния, реален детски свят, който според мен се е изгубил през двадесет и първи век.

След като са закусили в ранната лятна утрин, Дейл, Лорънс, Майк, Кевин и Харлън помахват за довиждане на майките си (стига майката на Джим Харлън изобщо да е наоколо) и отпрашват нанякъде, като обикновено се връщат чак когато стане време за вечеря, а понякога и по мръкнало.

На страница 29 от оригиналната версия с твърди корици на „Лятото на страха“ виждам как петимата членове на Велопатрула поемат на „дежурната“ си вечерна обиколка из малкото илинойско градче, наречено Елм Хейвън:

– Хайде – каза тихичко Майк, настъпи педалите, приведе се над кормилото и потегли, като изхвърли струя чакъл след себе си.

Дейл, Лорънс, Кевин и Харлън го последваха.

Поеха на юг по Първо авеню в меката сива светлина, като се движеха под сенките на брястовете. Не след дълго излязоха на открито в полумрака. Вляво от тях бяха нивите, а вдясно тъмните къщи.

Представете си групичка от единадесетгодишни деца, които излизат с велосипедите си по здрач и остават навън след падането на нощта. Ако това се случи днес, по телевизията ще вдигнат аларма. Хеликоптери с прожектори ще обикалят града. Плачещи родители ще бъдат разпитвани по вечерните новини.

Майк, Дейл, Лорънс, Кевин и Харлън може и да бъдат нахокани, понеже през онова лято се прибират редовно в десет вечерта – Кевин сигурно ще бъде навикан и подложен на кръстосан разпит от притеснителната му майка, докато на Харлън изобщо няма да му се карат, защото неговата вероятно ще е излязла на поредната си среща, – но повечето хлапета ще се разминат само с малко мъмрене.

Описано е най-добре в първия абзац от трета глава на „Лятото на страха“:

Малко събития в човекия живот – особено в момчешкия живот – са по-освобождаващи, вълнуващи и примамливи от първия летен ден в очите на едно единадесетгодишно момче. Лятото го очаква като пищен банкет, а дните са достатъчно дълги и бавни, за да има време да се наслади на всичко.

През осемнайсетгодишния си стаж като начален учител прочетох много предложения на училищни райони за отмяна на лятната ваканция. Според тях децата трябваше да посещават училище целогодишно. Направо ми се повдига от подобни неща.

Разбира се, тримесечната лятна ваканция е анахронизъм, нещо останало от времето, когато деца от всякакви възрасти са били безплатна работна ръка за сеене, жътва и гледане на добитък в семейните ферми и ранчота.

Разбира се, когато почиват повече от два месеца, децата забравят част от преподадените през изминалата учебна година неща и се налага да бъдат учени пак на тях, щом се върнат в класните стаи през август или септември.

И какво от това? Нима човек с всичкия си би заменил този чудесен банкет – летните дни, пълни с блажено свободно време, през което децата могат да пируват на воля със свободата – със запомнянето на няколко примера в повече от таблицата за умножение?

Като начален учител с осемнайсетгодишен стаж мога да ви уверя, че тези изгубени през лятото парченца педагогическа информация ще бъдат възстановени само за две-три седмици през първия месец на новата учебна година. (И смея да твърдя, че голяма част от изгубената информация хич не си е струвало да бъде помнена.)

Винаги ще го има онова чувство, което срещаме при Дейл и Лорънс Стюарт, когато се събуждат през първата лятна утрин, онова усещане за „някаква бариера между сивотата на училището и един свят, в който цветът се е завърнал“.

Що за човек трябва да си, за да замениш безценното съживяване на цветовете и детската свобода за няколко незначителни факта от социалните науки и списък с правописни правила?

Радиото в кокошарника

Дан

Симънс

Децата от Велопатрула обичат да се събират в кокошарника на Майк О'Рурк. В романа виждаме, че правят това още през първата си свободна сутрин от лятото на 1960.

На това място вече няма кокошки, но миризмата им така и не е изчезнала. Някой е довялял изтърбушен стар диван и няколко вехти фотьойла. Друг пък, вероятно господин О'Рурк, е натикал в един от ъглите огромната празна кутия на късовълнов радиоприемник от 30-те години. Докато някои от хлапетата, включително брилянтният Дуейн Макбрайд, се излежават в кокошарника през първия ден на лятната ваканция, Джим Харлън пропълзява зад радиошкафа, а после се напъхва в него. Той имитира звуците, които подобно радио издава – началното бучене, статичния шум, – а след това:

– Той се връща назад! Назад! Ще се удари в оградата на Комиски Парк! Скача за топката! Тя ще прескочи оградата! Той...

– Ах, няма нищо тук – измърмори Дуейн. – Ще пробвам на международните честоти. Дъм-да-дий... ето така... Берлин.

– Ах ду либер дер фершилюгинер топкишен прелитишен и излизишен от теренишен! – разнесе се гласът на Харлън, който бе побързал да замени провлечения си говор на развълнуван чикагски коментатор с граченето на тевтонски говорител, натъртващ на всяка сричка. – Дер фюрер ист них щастливишен. Найн! Найн! Ер ист герфлюгт унд фертункен унд дер ницофен!

– И тук няма нищо – измърмори Дуейн. – Ще опитам с Париж.

Днес, когато чета и слушам за „онлайн обществата“, се сещам за Майк, Дейл, Лорънс (Не-ме-наричайте-Лари), Дуейн Макбрайд, Кевин и другите приятели от Велопатрула, които се мотаят в кокошарника на Майк, преди отново да яхнат велосипедите си и да отпрашат *нанякъде*. За мен „онлайн обществата“ са просто повече текст, повече електронно мастило върху стъклена страница, още един стъклен биберон, който днешните деца и възрастни да сучат, докато си стоят къщи, вместо да излязат на светло и да се изправят пред истинския свят. Защо днешните деца имат толкова много за *казване* и толкова малко за *правене*?

Един от отговорите е, че вероятно сме им отнели голяма част от истинския свят.